

TIBBIYOT YO'NALISHIDAGI TALABALARGA IKKINCHI TILNI O'RGANISH JARAYONIDAGI PSIXOLOGIK JIHATLAR

Saidova Nigora Amanovna

Buxoro innovatsion ta'lim va tibbiyot universiteti

ingliz tili fanidan assistent

[E-mail: nigora.saidova.1992@mail.ru](mailto:nigora.saidova.1992@mail.ru)

Annotatsiya. Tibbiyot sohasida yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlashda nafaqat bilim, balki kommunikativ ko'nikmalar ham juda muhim ahamiyatga ega. Hozirgi kunda tibbiyot mutaxassislari uchun ingliz tili yoki boshqa xorijiy tilni bilish — global tibbiy sohada muvaffaqiyatli ishlashning asosiy omillaridan biridir. Biroq, talabalarning xorijiy tilni o'rganishda turli psixologik to'siqlarga duch kelishlari ko'p uchraydi. Ushbu maqolada tibbiyot yo'nalishidagi talabalarning ikkinchi tilni o'rganish jarayonidagi psixologik jihatlar, bu jarayonni qo'llab-quvvatlashning muhim tomonlari va psixologik to'siqlarni english usullari haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: Kognitiv, kommunikativ, tashkiliy, axloqiy, kompetentsiya, innovatsiya, nodavlat, ta'lim, metod

Annotation. During the training of highly qualified specialists in the field of medicine, not only knowledge but also communication skills play a crucial role. Nowadays, proficiency in English or another foreign language is one of the key factors for medical professionals to successfully work in the global medical field. However, students often encounter various psychological barriers when learning a foreign language.

This article discusses the psychological aspects of learning a second language among medical students, the important aspects of supporting this process, and methods for overcoming psychological barriers.

Keywords: Cognitive, communicative, organizational, ethical, competence, innovation, non-governmental, education, methodology.

Аннотация. В период подготовке высококвалифицированных специалистов в области медицины важны не только знания, но и коммуникативные навыки. В настоящее время знание английского или другого иностранного языка является одним из ключевых факторов успешной работы медицинских специалистов в глобальной медицинской сфере. Однако студенты часто сталкиваются с различными психологическими барьерами при изучении иностранного языка.

В данной статье рассматриваются психологические аспекты изучения второго языка студентами медицинского направления, важные стороны поддержки этого процесса и методы преодоления психологических барьеров.

Ключевые слова: Когнитивный, коммуникативный, организационный, этический, компетенция, инновация, негосударственный, образование, методология.

Xorijiy tilni o'rganish jarayoni insonning miyasi va psixologiyasiga ta'sir qiladi. Psixologik nuqtai nazardan, til o'rganish ikki asosiy komponentga bo'linadi: kognitiv va emotsional.[1] Kognitiv komponent o'quvchi tilning grammatikasini, lug'at boyligini va talaffuzini o'zlashtirishga qaratilgan bo'lsa, emotsional komponent tilni o'zlashtirish jarayonida motivatsiya, ishonch, qo'rquv va boshqa ruhiy holatlar bilan bog'liq. [2] Tibbiyot talabalari uchun bu komponentlarning ikkalasi ham juda muhimdir. Tibbiyot fanlari talabalarida ko'pincha yuqori darajadagi bilim olishga qaratilgan intilish bor, ammo xorijiy tilni o'rganish ba'zan ular uchun ikkinchi darajali bo'lib ko'rinadi, bu esa o'quvchilarda qo'rquv va ishonchsizlikni keltirib chiqarishi mumkin.

Psixologik to'siqlar va ularning o'quvchilarga ta'siri

Xorijiy tilni o'rganish jarayonida tibbiyot talabalari bir qancha psixologik to'siqlarni boshdan kechirishi mumkin. Bu to'siqlarni bir necha turga bo'lish mumkin:

Ishonchsizlik: Talabalar ko'pincha o'zlarining til o'rganish qobiliyatiga ishonmaydilar. Bu ishonchsizlik ularga tilni o'rganishda xatoliklar qilishdan qo'rqishga, natijada til o'rganish jarayonida sekinlashishga olib keladi.

Qo'rquv: Xorijiy tilda xatoliklar qilishdan qo'rqish talabalarni asabiylashtiradi. Tibbiyot sohasida ilmiy ma'lumotlarning aniq va tushunarli bo'lishi talab qilinadi, shuning uchun tibbiyot talabalari ko'pincha til o'rganishda xatolarni qilishdan juda qo'rqishadi.

Motivatsiya yetishmasligi: Xorijiy tilni o'rganishga bo'lgan motivatsiya juda muhim rol o'ynaydi. Talabalarda tilni o'rganishga nisbatan motivatsiya darajasi past bo'lishi mumkin, ayniqsa, agar ular bu jarayonni o'z kasbiy faoliyatiga bevosita bog'lamasalar. Tibbiyot talabalari uchun ingliz tili yoki boshqa xorijiy tillarni bilish faqat akademik muvaffaqiyat uchun emas, balki kasbiy faoliyatni rivojlantirish uchun ham zarurdir.[3]

Talabalarning emotsional holatlari

Xorijiy tilni o'rganish jarayonida talabalar turli emotsional holatlarni boshdan kechiradilar. Bu holatlar tilni o'rganish jarayoniga bevosita ta'sir qiladi:

Ijobiy emotsiyalar: Til o'rganish jarayonidagi muvaffaqiyatlar talabalar uchun ijobiy emotsiyalarni keltirib chiqaradi. Tilni tezda o'zlashtirish, yangi so'zlarni yodlash va to'g'ri talaffuz qilish o'quvchilarda ishonchni oshiradi. Bu ijobiy holatlar talabalarni motivatsiya qiladi va o'rganish jarayonida yanada faol bo'lishlariga yordam beradi.

Salbiy emotsiyalar: Tilni o'rganishdagi xatoliklar, muvaffaqiyatsizliklar yoki tilni o'zlashtirishda qiyinchiliklar salbiy emotsiyalarni keltirib chiqarishi mumkin. Bu holatlar talabalarni frustratsiya qilishga, o'z qobiliyatlariga ishonchsizlikni oshirishga va o'rganish jarayoniga nisbatan passiv bo'lishga olib kelishi mumkin.

Psixologik to'siqlarni yengish yo'llari

Xorijiy tilni o'rganishda talabalar duch keladigan psixologik to'siqlarni engish uchun bir qator usullar mavjud:

Motivatsiyani oshirish: Talabalarga til o'rganishning nafaqat akademik, balki kasbiy foydasini ko'rsatish zarur. Tibbiyot sohasida ingliz tilini bilish ularning global ilmiy tadqiqotlar va kasbiy rivojlanishiga yordam beradi, shu bilan birga ular xalqaro konferentsiyalarda va ilmiy jurnallarda o'z maqolalarini chop etish imkoniyatiga ega bo'lishadi. O'quv muhitini qo'llab-quvvatlash: Talabalarga qulay va xavfsiz o'quv muhitini yaratish zarur. O'quvchilar o'zlarini noxush yoki xatolarni qilishdan qo'rqadigan muhitda his qilishmasligi kerak. [4] Buning uchun o'qituvchilar ijobiy teskari aloqani taqdim etishi va talabalarning o'zini erkin his qilishiga imkon yaratishi lozim.

Stressni kamaytirish: Stressni kamaytirish uchun til o'qituvchilari psixologik yondashuvlarni qo'llashi mumkin. Masalan, o'quvchilarni muvaffaqiyatli vazifalar bilan rag'batlantirish, o'z-o'zini rivojlantirishga yordam beradigan mashg'ulotlar va o'yinlar orqali talabalarga psixologik yordam ko'rsatish.

Xulosa. Tibbiyot yo'nalishidagi talabalarning ikkinchi tilni o'rganish jarayoni murakkab va psixologik jihatlari bilan ham bog'liq. Psixologik to'siqlarni aniqlash va ularni engish usullarini ishlab chiqish o'qitish jarayonining samaradorligini oshiradi. Talabalarga motivatsiya, qo'llab-quvvatlash va stressni kamaytirish orqali til o'rganish jarayonini yanada muvaffaqiyatli qilish mumkin. Shunday qilib, psixologik yondashuvlar orqali talabalar xorijiy tilni o'rganishda muvaffaqiyatga erishishlari va o'z kasbiy sohalarida yuqori natijalarga erishishlari mumkin. Til o'rganish jarayonini yanada samarali qilish uchun talabalar duch keladigan psixologik to'siqlarni aniqlash va ularni engish strategiyalarini ishlab chiqish muhim ahamiyat kasb etadi. Bunday strategiyalar orasida o'ziga bo'lgan ishonchni oshirish, ijobiy o'quv muhiti yaratish, amaliy muloqotga e'tibor qaratish, individual yondashuvni tatbiq etish hamda talabalarni motivatsiya qilishga xizmat qiluvchi texnikalardan foydalanish muhim o'rin tutadi. Shuningdek, o'qituvchilar va pedagogik jamoa talabalarni qo'llab-quvvatlash, ularga mos keluvchi ta'lim usullarini ishlab chiqish va psixologik barqarorlikni saqlashga e'tibor qaratishi zarur. Interaktiv o'quv metodlaridan foydalanish, real

hayotiy situatsiyalar orqali til o'rganish jarayonini qiziqarli qilish, talabalar orasida hamkorlik va o'zaro yordamni rag'batlantirish ham samarali natijalarga olib keladi. Xulosa qilib aytganda, tibbiyot yo'nalishidagi talabalar uchun ikkinchi tilni o'rganish jarayoni psixologik jihatlardan xoli bo'lishi mumkin emas. Shu sababli, o'qitish jarayonini talabalar ehtiyojlariga moslashtirish va ularga til o'rganishda ishonch hosil qilishlariga yordam berish orqali ta'lim samaradorligini oshirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Alyamkina E.A. Qobiliyat, mayl va iste'dodning o'zaro bog'liqligi va ularning universitet o'quv jarayonida rivojlanishi / Alyamkina E.A.// Psixolog. – 2015. – № 2. – С. 31-46.

2. Galskova N.D. Chet tillarni o'qitish nazariyasi. Lingvodidaktika va metodologiya / N.D.Galskova. – M.: Академия, 2008. – 336 с.

3. Yershova O.V. Universitet talabalarining o'quv faoliyatini nazorat qilish samaradorligini oshirish vositasi sifatida "motivatsiya" va "qiziqish" tushunchalari / O.V.Yershov // Высшее образование сегодня. – 2013. – № 8. – С. 79- 81.

4. Jerlygina A.V. Ona va chet tillarida erkin og'zaki birlashmalardagi farqlar / A.V.Jerlygina // Psixologiya i Psixotexnika. – 2010. – № 9. – С. 75-79.